

Project number: 096/95
Name: Doc Johan Falk
Institution: Dep. of Spanish
Stockholms University
S-10691 Stockholm
Tel +46-8-163496
E-mail: Johan@isp.su.se

Language Test for Admission to Studies in Spanish

Abstract

The Department of Spanish and Portuguese (assistant professor Johan Falk and postgraduate student Cilla Rundström), Stockholm University, in collaboration with the Department of Romance Languages, Spanish Section (docent Gerhard Bauhr and university assistant Ingemar Engström), Göteborg University.

Background

The current secondary school reform in Sweden has raised a number of questions concerning the admission of students to higher education. Attention has been drawn to the regulations and norms being used to assess the qualifications of the students and handle the admission and selection of the applicants. As a consequence of the new course- based study programmes and local freedom for schools, it is clear that the students in the near future will have even more varied knowledge and skills when they finish secondary school. This makes the formal admission systems based on marks rather arbitrary.

The pilot studies that have been made and the experience we have gathered in Stockholm and Göteborg indicate that the mark in Spanish (as well as other marks from secondary school) has a relatively low predictive value, whereas diagnostic testing is a more reliable way of assessing preparation and setting a prognosis.

Objective

The main objective of this project is to try out different kinds of testing procedures in Spanish in order to get information of their predictive value. In the follow-up study we want to focus on various aspects related to the validity and reliability of tests as a basis for admission to academic studies. Special attention will be paid to the following questions among others: To what extent do test scores correlate with study success and how are they related to different aspects of the students' linguistic ability? What kind of knowledge, skills or talent is "rewarded" by an admission system based on testing? Finally, what can be said about the long-term effects of testing on study results and on quality development in general?

Funding period 1996/97 - 97/98.

Sammanfattande rapport

Försök med antagningsprov och gemensamma språkfärdighetsprov i spanska (09695)

(Developing language tests for admission to studies in Spanish)

1. Bakgrund

Denna rapport innehåller en sammanfattning av den projektredovisning som tillställdes Högskoleverket 1999 avseende projektet 'Försök med antagningsprov och gemensamma språkfärdighetsprov i spanska' (Developing Language Tests for Admission to Studies in Spanish). Projektet bedrevs under åren 1996-1999 under medverkan av institutionen för spanska och portugisiska vid Stockholms universitet och spanska avdelningen vid romanska institutionen vid Göteborgs universitet. De personer som ingick i projektet var docent Gerhard Bauhr, Göteborgs universitet, univ adj Ingemar Engström, Göteborgs universitet och Högskolan i Karlstad, doktorand Cilla Rundström, Stockholms universitet och professor Johan Falk, Stockholms universitet. Johan Falk har varit koordinator och projektansvarig.

Projektet hade två huvudsyften:

- Att undersöka sambanden mellan antagningstestning (i form av diagnostisk testning) och å ena sidan gymnasiebetyg i spanska och å den andra studieframgång.
- Att utveckla ett för flera universitet/högskolor gemensamt prov i spanska för bedömning av den formella språkfärdigheten efter en termins studier (grundkurs).

Den empiriska undersökningen av antagningstestning baserade sig på prestationer av de studenter som antogs till grundkurs i spanska vid Stockholms universitet under tiden ht 1996 – vt 1998.

Prototyper av språkfärdighetsprov togs fram under projektperioden och fem universitetsinstitutioner deltog i utvärkningsarbetet. Denna del av projektet ledde fram till att spanskinstitutionerna i Stockholm, Uppsala, Göteborg, Kalmar, Karlstad, Linköping och Umeå etablerade ett samarbete som har pågått sedan 1999.

I denna sammanfattande rapport berörs endast frågan om antagningstestning och tonvikten kommer att läggas på de slutsatser som kan dras av undersökningarna och de implikationer de har för frågan om former för antagning till högre utbildning i språk..

De resonemang som presenteras i denna rapport baserar sig på avsnitt 5 (s. 37-50) i projektrapporten från 1999. Det innebär att den empiriska delen utelämnas till förmån för en diskussion om hur kunskaps- och färdighetstester i språk kan ingå i antagningsprocessen. Dessa frågor har aktualiserats i den utredning om tillträdesregler till högre utbildning som framlagts av Utbildningsdepartementet i januari 2004 (Tillträdesutredningen).

2. Projektets mål och genomförande

Den del av projektet som avsåg användningen av kunskaps- och färdighetstester som grundval för antagning måste ses i ljuset av det gällande antagningssystemet. Vi hade vid spanskinstitutionerna konstaterat att den antagning som företrädesvis baserar sig på formella grunder (betyg) inte garanterar att de antagna har tillräckliga förkunskaper. En allt större spridning i ingångskunskaper var tecken på att det rådande antagningssystemet inte fyllde kravet att etablera en någorlunda jämn ingångsnivå.

Frågan som ställdes var hur testning av ämneskunskaper skulle kunna integreras i antagningen och mer precist vilka för- och nackdelar ett sådant system har. En väsentlig aspekt är vilka följdverkningar en övergång till inträdesprövning får i ett bredare perspektiv och i vilka olika mixer med andra kriterier testningar kan ingå i antagningsprocessen.

De undersökningar som utfördes under 1996-1999 gjordes på basis av diagnostiska testningar som korrelerades med gymnasiebetyg och mått för studieframgång, sett som resultat på slutprov efter en termins studier. Andra sambandsanalyser gjordes mellan olika delprov inom diagnostiken, exempelvis

ordkunskap, grammatik och clozetest. Den sistnämnda typen består i att komplettera en text och anses pröva språkfärdigheten på ett mer integrativt sätt (ordkunskap, grammatik och textförståelse. Andra undersökningar avsåg att mäta attityd och motivation samt andra bakgrundvariabler såsom inverkan av vistelse i spanstalande land. Resultaten av dessa undersökningar redovisades i projekt-rapporten från 1999. Det bör tilläggas att projektet inte genomförde antagningstestning under realistiska omständigheter i den meningen att antagning inte genomfördes med hjälp av testning. Även om prövningen av tester endast gjordes i form av diagnostik, finns det anledning att tro att resultaten ger en rättvisande bild av ingångsnivån och av de samband som konstaterades.

Utvecklandet av ett gemensamt språkfärdighetsprov genomfördes i samarbete med fyra universitet/ högskolor och ledde till utprövning av prototyp vt 1998. Till detta samarbete som nu är fullt etablerat anslöt sig därefter ytterligare två universitet/högskolor.

3. Resultat

Inom den del av projektet som avsåg antagningstestning gjorde undersökningar av sambanden mellan:

Ämnesbetyg från gymnasiet – Resultat på diagnostiskt test – Studieframgång.

Testning utfördes vid terminsstarterna ht 96, vt 97, ht 97, vt 98 och omfattade totalt 275 individer. De mest omfattande undersökningarna av samband gjordes på basis av testning ht 96 och vt 98 (152 personer). Det diagnostiska testet omfattade ordkunskap, grammatik och ett clozetest. Det sistnämnda testtypen innebär att en text ska kompletteras och anses ge en allsidig bild av språkfärdigheten. Vid någon av testomgångarna medtogs också uppsatsskrivning. En undersökning av sambanden mellan de olika slagen av tester utfördes.

En annan aspekt som studerades var inflytande av olika bakgrundsvriabler på resultatet av det diagnostiska testet. Förutom ämnesbetyget från gymnasiet undersöktes individernas språkbakgrund, vistelser i spanstalande land och genomgångna kurser i spanska efter gymnasietiden.

De undersökta studentkullarna kan anses vara representativa för de individer som söker till ämnet spanska på universitet. Även om resultaten bör tolkas med försiktighet med tanke på det relativt begränsade antal individer som deltog, finns det skäl att tro att de tendenser som framkom är generellt hållbara.

Tre huvudresultat ska särskilt framhållas:

- Ämnesbetyget i spanska från gymnasiet är ingen god indikator på att en viss kunskaps- och färdighetsnivå har uppnåtts.
- Olika språkliga tester ger likartade resultat.
- Det diagnostiska testet predicerar väl de kommande studieresultaten.

Beträffande den sista punkten ska sägas att det initiala testet och det språkfärdighetsprov som låg till grund för jämförelsen har samma uppbyggnad. Det är ganska naturligt att de som presterar bättre på det tidigare testet även har bättre resultat i slutet av terminen. Detta förtar dock inte det diagnostiska testets prognosvärde.

I rapporten diskuteras orsakerna till att gymnasiebetyget i spanska i så ringa grad speglar de faktiska kunskaper som visas upp i det diagnostiska testet. Det finns flera orsaker till denna diskrepans

4. Diskussion

4.1 Bakgrund

Frågan om tillträdet till högre utbildning är komplex och de kriterier som har använts har varit föremål för intensiv diskussion och en rad modifieringar under årens lopp. Regelsystemet för antagning är uppbyggt på två huvudkomponenter:

- Allmän och särskild behörighet – etablering av förkunskapskrav för att genomföra en viss utbildning.
- Urval – rangordning av behöriga sökande till en viss utbildning.

De krav som ställs på tillträdesreglerna är mångskiftande och svårförenliga. Dessa regler måste fungera som prognosinstrument, uppfattas som rättvisa, vara tydliga, ge riktiga utbildningspolitiska signaler, vara administrativt hanterbara och kostnadseffektiva. Mer precist måste reglerna vara utformade så att de – förutom att ange behörighetsnivå och rangordna individer – främjar utbildningspolitiska mål, t ex social breddning i rekryteringen, direktövergång från gymnasium till högre studier, likabehandling i fråga om kön, etnisk bakgrund m.m.

Testning förekommer i begränsad omfattning vid antagning till högskolestudier, och är i princip förbehållet utbildningar som bygger på särskild fallenhet för det kommande yrket. Högskoleprovet är en form av lämplighetstestning som under närmare 20 år har använts som ett generellt urvals- och rangordningsinstrument.

Högskoleprovet har i regel använts i kombination med kvotering av platser och har inneburit en alternativ väg till högskolan för dem som inte har konkurrenskraftiga betyg.

Generellt sett har tillträdesreglerna byggt på formell betygsmeritering. Gymnasiebetygen är och har varit det huvudsakliga kriteriet för angivande av allmän och särskilt behörighet samt för meritvärdering. Testning av förkunskaper för antagning i ett enskilt studieämne har använts i mycket ringa omfattning. Vid den institution där projektet har genomförts tillämpades testning för att etablera särskild ämnesmässig behörighetsnivå och rangordning av sökande i utbildningsprogrammet *Språk, kultur, marknad* under åren 1993-96. Erfarenheterna av denna antagningsform var relativt goda, men några större jämförande undersökningar utfördes inte.

Ämnestestning kan tillämpas på en rad olika sätt i kombination med andra kriterier i antagningsprocessen. Testning av kunskaper och färdigheter i studieämnet kan i princip:

- ensamt vara behörighetsgivande (1)
- vara behörighetsgivande i kombination med betyg (2)
- ensamt vara grundval för urval (3)
- ingå som del i meritvärderingen för urval (4)

Ytterligare ett perspektiv på frågan ska tillfogas. Resultatet av en ämnesmässig provning kan kombineras med kvotering, d.v.s. särskilda platser viks för dem som har genomgått ämnestestning.

Projektet har visat att gymnasiebetyget i studieämnet (spanska) inte uppfyller de basala krav som måste ställas. Betyget är ingen tillförlitlig indikator på att individen har de förkunskaper som fordras, och det råder en stor godtycklighet mellan betyg och resultat på ämnestestningen. Betygets roll för att prognostisera studieframgång visar sig vara mycket begränsad. De (diagnostiska) tester som använts har visat sig ha god förmåga att förutsäga individernas kommande resultat i studierna.

4.2 Ämnesprov för behörighet

Resultaten av undersökningarna talar för att ämnestestning är ett bättre instrument än betyg för att etablera en jämn förkunskapsnivå.

Ett riksgiltigt antagningsprov har fördelen att på ett explicit sätt ange att en och samma förkunskapsnivå gäller för alla som söker till ämnet. Man undgår då de ogynnsamma effekter och uppstår mellan universitet/högskolor som har olika söktryck. Det faktum att konkurrensen om platserna vid en viss högskola driver upp meriteringen får också stor effekt på den genomsnittliga ingångsnivån och detta påverkar i nästa led utbildningens standard, kvalitet och renommé.

En annan fördel är att individen har möjlighet att på olika vägar inhämta de kunskaper och färdigheter som krävs för behörighet. En prövning innebär också att individen får tydlig information om den ingångsnivå som gäller för universitetsstudier. Förutsättningen är givetvis att provet håller jämn standard, har hög validitet och tillförlitliga normer för bedömning. En prövning av kunskaper bör vidare ha en positiv inverkan på motivationen för de kommande studierna. Från universitetshåll är det en fördel att kunna precisera förkunskapskraven och därmed lägga fast en ingångsnivå för utbildningen

Ett system baserat på ämnestestning är inte okontroversiellt och innebär ett förändrat synsätt på förhållandet mellan skola och universitet. En frikoppling mellan skola och universitet kan inverka negativt på individernas motivation för gymnasiestudierna och göra att övergången till universitetsstudier fördröjs. Ur denna synpunkt är det väsentligt att gymnasiestudierna tillmäts vikt såväl för den allmänna och särskilda behörigheten som för meritvärderingen för urvalet.

I den tidigare rapporten berörs den övergripande utveckling som lett till att betygen i språk på gymnasieskolan i allt mindre väl fungerar som behörighetskriterier (punkt 5.1, sid. 37-40). Bland annat pekas på internationaliseringen av postgymnasiala studier, kommunaliseringen av skolan, tendensen att vänta några år med högre utbildning.

I slutsatserna förespråkas att ämnesprov tillsammans med angivna betygsnivåer i ett antal meritämnen utgör grundval för den särskilda behörigheten för studier i ett visst ämne/program.

4.3 Ämnesprov för urval

Den meritering som ligger till grund för urvalet har som regel formell karaktär och gymnasiebetygen spelar den avgörande rollen. I ett kvoterat system tas hänsyn till andra meriteringsbakgrunder, där högskoleprovet kommer in som en andra väg att konkurrera om platserna.

Införande av ämnestestning för att nå behörighet innebär inte att detta kriterium måste användas i rangordningen av sökande. En extrem form vore att urvalet också baserades på provresultaten. Allt "ansvar" för antagningen skulle i så fall övervältras på testet, vilket skulle utesluta möjligheten att väga in andra faktorer.

Den sådan extrem form av urval avvisas i rapporten på goda grunder. Meritvärderingen och urvalet bör premiera andra mer långsiktiga kvalitéer hos de sökande och sända ut signaler om att tidigare utbildning och andra meriter är av vikt för den som vill komma in på högskolan.

Även vad gäller urvalskriterierna föreslås ett mixat system där hänsyn dock tas till resultatet på ämnesprovet. Detta åsätts ett visst värde och ingår i den samlade meriteringen där betygssnitt, tilläggspoäng i meritämnen och andra kriterier tillsammans bildar den kvot som ligger till grund för rangordningen.

Det bör betonas att urvalet bör spegla de långsiktiga kvalitéerna hos individerna som förmåga att tillgodogöra sig kunskaper, arbetsförmåga och motivation.

4.4 Särskild kvotgrupp för antagningsprov

Ett sätt att föra in ämnesprov i antagningsproceduren är att inrätta en särskild kvotgrupp där de som genomfört provet konkurrerar om vissa platser. Detta är alltså ett sätt att utnyttja ämnesprov för urval och rangordning av sökande. Det innebär då att resultat på ämnesprov inte får ett generellt meritvärde, och att man som behörig i princip kan söka dels på betygen, dels på resultatet av ämnesprovet.

Det finns skäl som talar för en sådan flexibilitet men nackdelen är att systemet blir onödigt tillkrånglat och att annan meritering för denna grupp inte skulle spela någon roll. Förhållandet att provet används för rangordning innebär att stora krav måste ställas på dess validitet och reliabilitet.

En annan möjlighet som skulle kunna övervägas är att sammankoppla resultatet av ämnesprovet med högskoleprovet. En individ som söker till engelska på högskoleprovet skulle då kunna tillgodoräkna sig ett visst meritvärde beroende på resultatet av ämnesprovet. Förutsättningen för en sådan ordning är att ämnesprov används för att etablera behörighet.

5. Utformning av språktester

Flera slag av krav måste ställas på språktester som används i ett antagnings-sammanhang. De måste 1) ha högt prediktivt värde. Det innebär att språktestet verkligen speglar individens förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Det måste förhålla sig så att testvärdena verkligen diskriminerar individerna i detta avseende, d.v.s. testresultatet måste ge en giltig grund för att avgöra behörighetsfrågan och för att kunna vägas in i meritvärderingen. Testet måste bygga på en väl definierad "core" uppfattas som rättvisande av de sökande.

Testet måste 2) i olika avseenden vara tillförlitligt, d.v.s det får inte vara beroende av slumpmässiga faktorer. Detta ställer krav på testets utformning, att det har konstant svårighetsgrad, entydiga bedömningsnormer och att likartade förhållanden råder vid provningstillfällena. En särskild svårighet är tillvännings-effekten, d.v.s. provet får inte vara utformat så att det mäter kännedom om provet i högre grad än faktiska kunskaper och färdigheter.

Dessutom måste provet 3) vara administrerbart och betinga rimliga kostnader. Det innebär att konstruktion, rättning och annan handläggning måste kunna utföras på ett effektivt sätt, helst på maskinell väg.

Tester som syftar till provning av förkunskaper och prognos behöver inte vara utformade så att de realistiskt speglar språkfärdigheten (uppsatsskrivning, spontant tal, kommunikativ färdighet). En strävan måste vara att finna giltiga indikatorer på språkfärdighet och förkunskapsbas, d.v.s. testuppgifter som har högt prognosvärde och samtidigt tillgodoser kraven under 2) (reliabilitet) och 3) (administrerbarhet). Det bör vara möjligt att uppfylla dessa krav samt kravet på rimliga kostnader. Utvecklandet av centrala prov på gymnasieskolan har visat att det är möjligt att skapa rikstäckande prov.

Det har hävdats att de ”yttre” kraven 2) och 3) normerar proven på ett negativt sätt och därigenom styr inläringen i en formalistisk, atomistisk och memoristisk riktning. Förvisso ligger det något i denna kritik, men argumentet är inte hållbart i ett antagningssammanhang på denna nivå. Det har visat sig i våra undersökningar att det råder starka samband mellan den formella kunskapen (grammatiska strukturer och ordkunskap) och produktiv förmåga. På denna nivå i språk-inläringen är det uppenbarligen så att den mer isolerade kunskapen är en förutsättning för den produktiva förmågan. Det finns stöd inom forskning och beprövad erfarenhet för att vissa testtyper indikerar mycket mer och språkfärdigheten än det som strikt provas i testuppgiften. Ordkunskap och clozetestning – d.v.s. ifyllande av utelämnade element i en text – anses ge en god bild av den testades språkfärdighet och kan användas i prediktivt syfte.

Mot denna bakgrund föreslås följande testmix:

- A. *Ordkunskap i bägge riktningar*
- B. *Morfologi och grammatiska strukturer*
- C. *Clozetest*
- D. *Läsförståelse*

6. Slutsatser och rekommendationer

Resultatet av undersökningarna och den efterföljande diskussionen talar för att ämnesprov införs i antagningen.

Förslaget innebär att ämnesproven används för att

- 1) etablera behörighet för studier i ett visst ämne tillsammans med andra kriterier, främst gymnasiebetyg, och
- 2) som en del i den samlade meritberäkningen.

Urvalet bör dock primärt baseras på erhållna betyg där särskilda meritämnen viktas högre, och på andra meriter.

Ämnesprov kan utnyttjas inom en särskild kvotgrupp för att fastställa ”reell” kompetens och utgöra grund för urval tillsammans med andra kriterier.

Stockholm i mars 2004

Johan Falk
Professor i spanska